

SYNNØVE DES BOUVRIES KARRIERE VED UNIVERSITETET I TROMSØ, 1972–2014: INTERVJU OG BIBLIOGRAFI

Per Pippin Aspaas

INTERVJU¹

Du har akkurat vært på Kreta for å delta i dåpen av ditt siste barnebarn, Artemis. Ble du konsultert angående dette navnevalget?

Nei, jeg ble nok ikke det. Artemis er nemlig en tvetydig skikkelse, sett med moderne briller. Først og fremst er hun en makt som verner de unge i samfunnet, spesielt jenter og kvinner, på vei inn i voksenlivet. Også menn er blitt «vernet» av henne. I en artikkel jeg skrev til en bok utgitt i Danmark [B72] har jeg tatt for meg Artemis-kulten i Sparta. Gudinnen inngikk der i ritualer hvor unge gutter ble – bokstavelig talt – pisket gjennom diverse bestialske initierings-riter som skulle forberede dem til en karriere som uovervinnelige krigere. Pierre Bourdieu har skrevet en glimrende artikkel om nettopp initiering. Det går ut på en prøve, en anstrengelse, hvor formålet er at de som skal initieres må komme seg over en terskel. På andre siden av denne terskelen har man funnet sin plass i samfunnshierarkiet. Det man ikke snakker om, er at terskelen er «inn i et område», og utenfor dette området er det mange andre mennesker som er stengt ute. De har ikke rett til å initieres, kan aldri bli en del av eliten. For dem er det ikke relevant – de hører ikke til i den kategorien mennesker som kan initieres. Dette med spartanernes sagnomsuste tapperhet og uovervinnelighet har forresten relevans også i nåtiden, ut over hva det forteller om dannelsen av eliter. Jeg har snakket om dette på Senter for fredsstudier her ved universitetet. Antropologer har vært enige med meg i at krig ikke bare oppstår som følge av strid om landområder eller ressurser. Det er også en nødvendig forutsetning at unge (særlig menn) er blitt pisket gjennom ritualer som har herdet dem og brutt dem ned til å bli i stand til å utføre brutalitet og drap. I visse samfunn vektlegges slike ritualer sterkt, se bare på treningsprogrammene for US Marines. Amerikanske antropologer kaller dette for *battle proofing*. Det er kanskje trist å tenke på at en tilsynelatende naturvennlig og «økologisk» jaktgudinne som Artemis er blitt brukt i slike sammenhenger. Men det gode er at jeg har funnet ut at menn slettes ikke er født voldelige. Mennesker må hundses for å bli i stand til å hundse andre!

Du er født og oppvokst i Nederland og fikk din utdanning ved Universitetet i Leiden. Hvordan gikk det til at akkurat du ble en av de første ansatte ved Universitetet i Tromsø i 1972?

Min mann tok medisinerutdanning, vi møttes under studietiden i Leiden. Vi kom til Tromsø sommeren 1971, da han fikk jobb som lege i militæret, ved Grøtsund fort. Vår eldste sønn, Erlend, var født i Nederland i 1968, mens Kirsti ble født her i landet i 1971. Jeg så for meg et

---

¹ Teksten er en sterkt redigert versjon av et mer enn tre timer langt intervju utført på Synnøves kontor ved Institutt for kultur og litteratur, 24. september 2014. Tallkoder innenfor klammeparentes refererer til bibliografien. Takk til Maja-Lisa Løchen og Titi des Bouvrie for private foto; til Hazel Armstrong for noen tilleggsopplysninger; og til Synnøve selv for å ha lest gjennom og komplettert både intervjuet og bibliografien.

liv som husmor. Jeg skulle male og tegne på hobbybasis som min mor, min utdannelse var ikke noe jeg skulle bruke til annet enn «dannede konversasjoner». Det var absolutt ikke et scenario at jeg skulle ha meg en jobb og tjene egne penger. Det kan være vanskelig å forestille seg i dag, hvor sterkt den kalvinistiske moralen preget alle oss som vokste opp i det nederlandske samfunnet. Men en meningsmåling utført i 1970 viste at godt over nitti prosent av befolkningen i Nederland var motstandere av at kvinner med skolegående barn skulle ut i arbeidslivet (førskolebarn var det ikke spørsmål om). Og andelen kvinner i vitenskapelige stillinger var på beskjedne to prosent! Men så var det en vennlig mann, en feltprest ved Troms sjøforsvarsdistrikt, som bodde i nabolaget på toppen av Tromsøya [Bent Reidar Eriksen]. Han kom en gang over med avisen og viste meg en annonse for en lektorstilling i klassiske studier ved det nyopprettede universitet. For meg var dette som sagt en fjern tanke, jeg skulle jo passe barn. Det var innprentet i meg gjennom hele oppveksten og voksenlivet så langt.

Men så søkte du altså likevel?

Ja, for denne presten ga seg ikke. Og jeg er ham stor takk skyldig. Jeg merket, da jeg kom ut i jobb, at jeg følte at jeg fikk «puste» igjen, på en måte jeg ikke hadde tillatt meg å kjenne at jeg savnet. Det var virkelig en interessant og givende jobb. Jeg gikk ned til 50 prosents stilling i en periode for å ta meg av barna mens de var små, men jobben var alltid der. Likevel fikk jeg meg mine kalddusjer. En gammel studiekamerat møtte jeg en gang på en konferanse ikke så lenge etter at jeg var begynt å jobbe. Han gikk til frontalangrep på meg under en pause. Hvordan kunne jeg, som hadde en legeutdannet mann som kunne forsørge meg, være så frekk at jeg tok jobben fra mine mannlige studiekamerater? Kvinner var uansett mindre begavete, så det var uhørt at en som meg skulle bane seg vei opp på podiet for å undervise, på bekostning av en mann. Og hadde jeg ikke barn? Hvordan våget jeg å sende dem i barnehagen, all den tid barnehagebarn hadde statistisk mye større sjanse for å bli kriminelle enn de som vokste opp med en trygg og varm husmor? Tøvete var det, alt sammen, objektivt sett var det for eksempel ingen arbeidsløshet i Nederland på den tiden. Men altså... dette med å være kvinne, mindre begavet og med plikter overfor barna... det ga meg mange våkenetter.

Men slike holdninger preget vel ikke humanistene ved «det røde universitetet»?

Nei, heldigvis var miljøet ved Institutt for språk og litteratur nytenkende og dynamisk. Den første tiden hadde vi kontor i provisoriske Moelven-brakker oppe ved Nordlysobservatoriet, hvor vi fikk låne undervisningslokaler. Ingenting var på plass, improviseringsånden drev verket. Senere flyttet vi til Berg-bygget og siden Brennbygget. Det var mange småbarnsforeldre blant de ansatte, og vi hadde et godt fellesskap, med blant annet fantastiske juletre-fester hvor jeg lagde dukketeaterforestillinger.

«Nordområderelevans» og «arktisk strategi» er ord som går igjen i dette universitetets festtaler nå for tiden. Tidligere snakket man i humaniora- og samfunnsfagene om viktigheten av landsdelsrelevans. Universitetet skulle bidra til å bygge opp en nordnorsk identitet og støtte opp om distriktenes kamp mot sentrale strøk, det være seg Oslo eller Brussel. Du må ha vært litt av en «sjelden fugl» her oppe?

Både ja og nei. Klassisk og nordisk og – litt tilfeldig – også russisk, var faktisk de første språkfagene ved Universitetet i Tromsø da undervisningen startet i september 1972. Det var obligatoriske forprøver i latin i Oslo, så man tenkte vel at det måtte man ha på plass også her i Tromsø. Dermed kom en lektorstilling i klassiske studier [gresk og latin] tidlig på blokka – det ble sett på som en forutsetning for å kunne bli et ordentlig universitet.

Nå tenkte jeg mest på dette med de klassiske studienes tvilsomme «landdelsrelevans»...

Det merket jeg lite til, det var uansett stor spredning i temaer og fagdisipliner ved det unge universitetet. Syttitallet var beinhardt på en helt annen måte. Det var ikke så mye det at jeg representerte den «klassiske dannelsen» og det «kontinentale». Problemet var at jeg ble klassifisert som en del av byborgerskapet. Husk at det ikke var mange nordlendinger blant universitetets ansatte til å begynne med, motsetningene sto mellom by og land. Jon Hellesnes, Atle Måseide, Ånund Haga og alle disse identifiserte seg med Bygdenorge, mens slike som Åse Hiorth Lervik og meg i deres øyne utgjorde *the establishment*, siden vi kom fra den urbane middelklassen. Det var harde slag, og alt var tillatt. Veggaviser med slagord som «forskning for folket» og «væpna revolusjon» var daglig å se. En som ikke akkurat var med på barrikadene i AKP-ml, men som likevel i høy grad representerte denne by mot land-tankegangen, var Narve Bjørge. Da jeg skulle forsvare kjønnskoteringsreglementet i Universitetstinget, såret han meg noe så enormt ved å hevde at min kamp for kvinners rettigheter i realiteten var et forsøk på å skyve guttene fra distriktet enda lengre ned på rangstigen. Nå skulle borgerskapets kvinner komme svinsende og presse bygdeguttene ut fra universitetene enda en gang, liksom. Jeg merker at jeg blir emosjonell av å snakke om dette, selv etter så mange år. Det disse guttene ikke anerkjente, ikke *ville* anerkjenne, var den massive undertrykkelsen av kvinner i utdanningssammenheng og i samfunnet generelt. Det slike som meg hadde å kjempe med av samvittighetskvaler og våkenetter for i det hele tatt å ha en jobb og sende barna fra oss i barnehagen til hverdags, var ukjent for dem. De så bare seg selv, sin egen marginaliserte status. For øvrig hadde jeg gjennom hele oppveksten tilbrakt sommerferiene «i regnskogen» i ytre Fana, hvor vi fremdeles har et sommerhus som jeg nå eier. Det ligger midt inne i et gårdbrukerområde utenfor Bergen. De ble sett ned på av bergenserne, men gårdbrukerne i Fana har jeg alltid følt et sterkt slektskap med. Min mor var riktignok kapteinsdatter fra Bergen, men byens fine sosietetsliv hadde hun aldri kjent seg hjemme i. Ute på bygda slappet hun av og var hjemme. Hun var forresten en nær venn av Nordahl Grieg, som hun en gang reiste til Moskva for å besøke. Det var urettferdig å karakterisere meg som en jente fra byborgerskapet!

Det bringer oss over til ditt arbeid med likestilling. Du har sittet i Likestillingsutvalget siden det ble opprettet midt på syttitallet, var det ikke så?

De store trekkene er beskrevet i det lille heftet som Aase Wynn redigerte i forbindelse med utvalgets 25-årsjubileum [D4]. Kort fortalt ble utvalget først opprettet i en tidsbegrenset periode på ett år, men takket være massiv mobilisering i universitetstinget klarte vi å få det videreført i både én og to perioder til, før det ble permanent. Jeg var leder for dette ganske lenge [1977–79 og 1982]. Det var mange harde tak, selv om vi i noen grad fikk drahjelp fra politisk hold. I 1980/81 kom en Stortingsproposisjon som påla universitetene å ta likestillingsperspektiver inn i undervisningen. Jeg hadde vært med, som pioner, da alle universitetets studieplaner og reglementer skulle utformes, blant annet deltok jeg på et møte i Universitetstinget som varte i to dager for å vedta målsettingen for examen philosophicum. Jeg tenkte som så, at det måtte være ex.phil. som var stedet hvor slike perspektiver naturlig kunne inngå. Det ble en heftig og sårende strid, hvor filosofene kjempet imot med nebb og klør. Jon Hellesnes lot seg verve inn i Likestillingsutvalget, som for øvrig gikk under navnet «Likestillingspolitiet». Han og andre filosofer trenerte Stortingets vedtak i hele fire år. Men så skrev til slutt Atle Måseide en uttalelse hvor han var så uforsiktig å liste opp de viktigste fundamentene for Tromsø-varianten av ex.phil., herunder diskusjoner omkring «sentrale filosofiske spørsmål». Dermed stilte han seg åpen for kritikk. Kvinnesak og likestilling måtte da nettopp være «sentrale filosofiske spørsmål» – filosofene syntes ikke å være seg bevisst sine egne verdivalg, argumenterte jeg i brev overfor universitetsstyret. Etter sigende tok daværende rektor Stalsberg en telefon til Jakob Meløe, som ikke hørte til i noen leir egentlig. På direkte spørsmål fra rektor skal han ha sagt seg enig i at jo, det stemte nok at likestilling var et aktuelt

samfunnsspørsmål som det absolutt burde være mulig å filosofere over. Dessuten var ex.phil. under press fra en del fag som ikke så relevansen av det, så kanskje var tiden moden for å inkludere et brennbart tema som dette. Og slik ble det. Vedtaket i universitetsstyret banet vei for slike som Elin Svenneby og Anniken Greve, pionerkvinner ved filosofi i Tromsø. Jeg synes det er enormt viktig å fortelle om dette. Ordninger som i dag tas for selvfølgeligheter, kom ikke på plass uten strid. At tilsynelatende oppgående filosofer krøp ned i skyttergravene på denne måten, er uhyre interessant, historisk sett.

Du snakket for litt siden om de nederlandske dogmene du bar med deg. Men du må da ha hørt om sekstiåtter-opprøret, om Simone de Beauvoir, da du hadde dine «formative år» ved Universitetet i Leiden?

Nei, overhodet ikke. Vi levde altfor beskyttet til å få det med oss, dessuten var alle døgnets våkne timer preget av knallhard studering og regelrett pugg. Det var først i møtet med miljøet ved Universitetet i Tromsø, og især Åse Hiorth Lervik, at jeg fikk min feministiske oppvåkning. Hun satte oss igang med foredragsserier, bokutgivelser og nasjonale seminarer – og tok også initiativ til den alternative Nordisk Råds litteraturpris til Märta Tikkanen, der jeg fikk i oppgave å sende ut giroblanketter til dem som ville støtte aksjonen. Vi ble i *Nordlys* omtalt som «kvinnemafiaen», og det var ikke helt uten grunn...

Så Åse Hiorth Lervik var ledestjernen?

Ja, i høy grad. Jeg ville neppe ha slått inn på den forskerkarrieren jeg gjorde uten henne. Kjønnsperspektivet i litteraturen grep meg først, senere kom de antropologiske perspektivene inn, også der med mann-kvinne-relasjoner som omdreiningspunkt. Åse satt sentralt i NAVF [Norges allmennvitenskapelige forskningsråd] og inspirerte mange av oss unge kvinner til å søke om stipender. Selv var jeg ikke så flytende i norsk den første tiden, så det bidro nok litt til å usynliggjøre meg. (Som en parentes kan jeg nevne at jeg en gang på Universitetsbiblioteket møtte en ex.phil.-student som spurte etter «artikkelen til Simone des Bouvrie»... men der stoppet altså likheten! Mitt slektsnavn skyldes at min far nedstammet fra hugenotter som innvandret til Nederland under religionsstridighetene på slutten av 1500-tallet.)

Du har også en tvillingsøster, sågar en enegget tvillingsøster, Bjørghild. Hun er også utdannet klassisk filolog. Var det tilfeldig at det ble deg, og ikke henne, som slo inn på en akademisk løpebane?

Mer enn tilfeldig, vil jeg si. Det var hun som førte an i dette. Selv hadde jeg et brennende ønske om å ta kunstutdanning i Sverige. Familien var ofte på ferie i Skandinavia, og jeg falt helt for den vidunderlige skandinaviske designen som vi blant annet så utstilt i København. Men min mor mente det var «for farlig» for en ung pike å dra så langt hjemmefra, til tross for at hun selv altså reiste fra Bergen til Paris som pur ung for å ta kunstutdanning der... Så etter klassisk gymnas fortsatte jeg bare med klassisk filologi og antikkens kultur ved Universitetet i Leiden som min søster. Det var en kolossal arbeidsinnsats som krevdes – på universitetet hadde jeg store mengder pensum på klassisk gresk og latin og sekundærlitteratur på fire fremmedspråk. Men karriereveiene var få eller ikke-eksisterende for oss jenter. Skulle du bli noe, måtte en professor plukke deg ut og allernådigst utpeke deg til assistent. Det var uten unntak menn som ble plukket ut. Min søster var faktisk så «heldig» å få et slikt tilbud, fra en professor i middelalderlatin. Ikke at hun ikke var begavet nok, men tilbudet var selvsagt for utrolig til å være basert på faglige vurderinger alene. Professoren reiste ofte til Paris for å lese kilder. Det ble ensomt og kjedelig der nede uten kona. Min søster hadde langt hår og var ugift... ja, du skjønner. Hun kunne ha brutt en barriere og blitt middelalderlatinist, men ikke på de premissene. En annen anekdote jeg kan fortelle er om en gang de mannlige studentene

hadde festet så sterkt i sin «klubb» at ingen andre enn den lille håndfullen kvinnelige studenter møtte opp til undervisning neste morgen. Foreleseren kom, skuet ut over lokalet og sa: «Siden ingen er til stede, avlyser jeg» – og så snudde han på hælen og gikk. Budskapet var tydelig nok, som kvinne i academia ble man ikke regnet for noe.

Hva med din egen doctoralexamen? Den var om Plautus etter det jeg forstår. Var det du selv som hadde valgt dette emnet, eller var det veilederen?

Det var nok jeg selv. I den tiden hadde jeg slikt behov for å le, forstår du. Jeg fikk høyeste karakter, *cum laude*, svarende til *prae ceteris* her. Men det var ikke en doktorgrad i norsk betydning, snarere en hovedfagsoppgave: Ganske enkle tekstlesninger uten for mye teori eller akademisk tyngde. Min egentlige doktorgrad (dr.philos.) tok jeg i 1988, som du vet, og først etter dette ble jeg professor.

Fra Plautus-oppgaven i 1970 til doktorgraden om kvinner i den greske tragedien som du forsvarte atten år senere [A1] gikk du utvilsomt en lang vei. I begynnelsen publiserte du jevnt og trutt i rene litteraturtidsskrift, som Edda og Vinduet. Men så merker man en gradvis bevegelse fra tradisjonell litteraturvitenskapelig filologi og over mot antropologiske perspektiver. Hvordan gikk dette til, hvem inspirerte deg i den retningen?

Jeg hadde jo ikke samfunnsfag i fagkretsen. Men på Universitetsbiblioteket var det latterlig få bøker innen klassisk filologi til å begynne med. Så var det at min kollega på engelsk, Fredrik Brøgger, en vakker dag sa til meg: «Gå og kikk litt på antropologihyllene, der står det mye spennende». Og det gjorde det sannelig. Jeg hadde kanskje hatt dette samfunnsperspektivet latent hele tiden, kjønnsperspektiver i litteraturforskningen innebærer jo at man (også) studerer samfunnets strukturer. Men med disse teoretikerne fikk jeg et språk, et analytisk apparat som kunne gi så mye mer. Det brakte meg mange steg fremover, men var også et dristig grep som ikke bare vekket begeistring.

Men du fikk da ting på trykk, som din artikkel om Augustus' morallovgivning i Symbolae Osloenses fra 1984 [B23]. Den er da ganske antropologisk?

Synes du det? Tja, den har vel et samfunnsperspektiv, men er ikke preget av noe antropologisk begrepsapparat, så vidt jeg husker. Det har ikke vært mye anerkjennelse å få fra mine klassisk-filologiske kolleger, i hvert fall ikke her i Norge. Jeg har merket, når jeg har lagt frem mine teorier, at yngre generasjoner pleier å være langt mer lydhøre. Selv har jeg tatt et sprang vekk fra det man har empirisk belegg for i tekstene. Å være teoretisk, syntetisk-antropologisk orientert er ikke «god latin» for klassisk-filologer. Men jeg har syntes at spørsmålene var for viktige til å la være å stille dem. Så jeg har beveget meg inn i de store feiringene – lekene i Olympia, teaterfeiringene, Dionysoskulten, Artemiskulten. Her har man ganske visst et stort empirisk materiale. Men hva som faktisk drev menneskene til å delta i disse feiringene og hvordan en derfor må forstå diktningen som hørte til i dem, ligger ikke klart i dagen. For å ta rede på dette må man bevege seg over i antropologien.

Én svale gjør ingen sommer, heter det. Men midt på nittitallet kom «Antikkprogrammet», Forskningsrådet storstilte satsing på klassiske studier. Og du fikk en kollega, Héléne Whittaker von Hofsten. På toppen av det hele fikk du penger til det internasjonale symposiet «Myth and Symbol I», som gikk av stabelen i Tromsø forsommeren 1998. Var det ikke mye som pekte i rett retning da?

Det er nok riktig at Antikkprogrammet bidro en hel del til den nasjonale rekrutteringen og til den generelle respekten for antikk-kompetanse i academia i Norge. Men her i Tromsø hadde

jeg ingen kandidater å fremme, vi hadde verken hovedfag- eller doktorgradskandidater innen latin og gresk. Jeg vet at Roar Anfinson på filosofi fikk noe slags stipend, men ellers var det skralt. Når det gjelder min kollega, er jeg veldig glad for hennes del for at hun har fått en stilling innen sitt spesialfelt, gresk bronsealderarkeologi, i Göteborg. Det unner jeg henne virkelig. Men det er et problem for et utkantuniversitet som vårt at dyktige forskere søker seg vekk. Myth and Symbol var ellers trivelig nok, jeg spilte «det eksotiske arktis»-kortet, og det virket. Toppforskere strømmet til fra hele antikkforskningens verden. Bevilgningen til Myth and Symbol I var fabelaktig og symposiet var en begivenhet for både gjestene og meg, slik at jeg faktisk fikk bygget et internasjonalt nettverk. Men jeg har til gode å oppleve at folk tar seg bryet med å lese seg inn i den antropologiske litteraturen. Selv om det var gode diskusjoner under de tre seminarne Myth and Symbol I, II og III [hvorav de to siste foregikk i Athen], føler jeg at jeg ikke har fått gjennomslag for min antropologiske lese måte av selve tragediene.

Kan du utdype det?

Jo, altså, en kapasitet som Bruce Lincoln har hatt genuin forståelse og respekt for mine antropologiske perspektiver hele tiden, og det samme har Minna Skafte Jensen. Hun har reist til de albanske fjellene og studert de muntlige fortellertradisjonene for å forstå Homer! En annen er franskmannen John Scheid. Jeg møtte ham på en konferanse hvor jeg snakket om kjønnsdimensjonen ved lekene i Olympia, hvordan de virket konserverende på kjønnsforskjeller og bidro til å «lade opp» kulturelle nøkkelkoder som mannlighet og kvinnelighet. Så kom Scheid etter meg og snakket om akkurat det samme i *Forum boarium*-feiringene av Herkules i Roma, hvor det også var kvinnekulter side om side med de mannlige kulthandlingene. En annen opplevelse var da jeg hadde problemer med å få publisert en artikkel om Dionysos-kulten, som ifølge min teori ikke utgjorde noe radikalt opprør, men tvert imot var en *bekreftelse* av samfunnets «rette orden» gjennom inversjoner [bakvendtlandske opp-ned-snuinger]. Jeg sendte det da til den store giganten innen antikk religionsforskning, Walter Burkert. Han mente at mitt arbeid var *compelling*. Oppmuntret av dette utsagnet sendte jeg artikkelen videre til det tunge spesialtidsskriftet *Kernos* [B47]. Noe av det samme skjedde med min artikkel om Aristoteles' Poetik, også den i en antropologisk forståelse, som jeg fikk inn i det progressive *Arethusa* i New York [B29]. Og så må jeg nevne den praktfulle Pierre-Vidal Naquet. Jeg hadde et forskningsopphold i Paris i 1993, og fikk legge frem mine arbeidshypoteser på hans seminar en gang. Jeg husker hvordan han sto bak meg i forelesningssalen og sa med lav stemme straks foredraget var ferdig: *extrêmement bon*. Det varmet. For ikke lenge siden ble jeg inviteret til Le Centre Louis Gernet i Paris. Det var Claude Calame som hentet meg dit, og i løpet av det besøket fikk jeg faktisk både ham og Suzanne Saïd med på å tenke over min tragedieteorier. For øvrig har jeg fått støtte også fra forskere som ikke nødvendigvis deler mine teoretiske perspektiver, men som likevel anerkjenner meg som antikkforsker. Som da jeg i knivskarp konkurranse søkte om stipendieopphold ved Harvards Center for Hellenic Studies. Jeg fikk støtteerklæringer fra Henk Versnel, Angelos Chaniotis og Tomas Hägg, og det betød nok en del at senterets leder, Gregory Nagy, syntes godt om mitt tragediearbeid. Jeg har stående tilbud om å utgi min kommende monografi om Euripides som e-bok hos Harvard, men jeg synes nå det gjør seg med en skikkelig bok på et akademisk forlag. Jeg har ikke lyst til at det bare skal bli en e-bok, men både-og, så det gjelder å finne et forlag som aksepterer at boka også skal utgis i elektronisk format ved Harvard, hvor jeg for øvrig er *fellow* livet ut. Manuset er nesten ferdig til utgivelse. Jeg er spent på hvordan det vil gå, sett i lys av at jeg har *the mainstream* imot meg.

Mens vi snakker om det internasjonale akademiske feltet: Jeg har tatt vare på kompendiematerialet og pensumlistene som du utarbeidet for årsstudiet i Antikkens kultur på nittitallet. Det er slående hvordan du med din brede oversikt eksponerte oss studenter for ulike

«nasjonale» tradisjoner innen for eksempel myteforskningen – franske, amerikanske, britiske, tyske, italienske «skoler». Hvor hører du selv hjemme?

Tja, det må andre vurdere, jeg kan ikke se meg selv bakfra. Selv om min doktoravhandling om *Women in Greek tragedy* [utgitt 1990, A2] fikk en blandet mottagelse av ulike anmeldere, har avhandlingens forskningshistoriske kapittel høstet unison anerkjennelse. Jeg påpeker der hvordan moderne samfunnsforhold preger de filologiske lesemåtene av de greske tragediene. Tyskerne ser individets storhet i møtet med skjebnen, *Schuld und Leiden*; franskmennene ser Guds (gudenes) nådeløse makt overfor menneskene, som bare må kaste seg ned på kne og be om *grace*; britene ser ikke annet enn en uendelig *empirical richness* av menneskeskjebner, «det finnes ikke to like»; amerikanerne ser de «eviggyldige» dikotomiene mellom *the public and the private sphere*, det maskuline og det feminine; italienerne ser *le passioni*, hat og kjærlighet og så videre (bortsett fra en liten gruppe marxister, som ser *la lotta di classe*); sovjettidens forskere finner at omsorgen for fattige og svake gjennomsyrrer disse dramaene (noe som ble tindrende klart da Erik Egeberg oversatte en lang russisk artikkel for meg). Kort sagt, jeg gjorde (også) en antropologisk studie av forskningslitteraturen. Disse tendensene er merkelig nok fremtredende også i dag, tjuefem år senere. Få evner å legge vekk sine nasjonale briller når de skal fortolke de greske tragediene. Man leser inn moderne oppfatninger av dikteren som en opprører, en som utfordrer samfunnsnormene, og klarer ikke å innse at i antikkens Hellas hadde dikterne en helt annen rolle. De stilte seg solidarisk på kollektivets side og bekreftet samfunnets orden gjennom blant annet inversjoner. Det gjelder forresten Pindars seiershymner like mye som Aiskhylos, Sofokles og Euripides. Jeg trøster meg med at jeg har selveste Aristoteles på min side her. Han sier rett ut at det ikke er volden i seg som er tragisk. Det er når nære slektninger går løs på hverandre at det tragiske trer frem. En meget fremmed tankegang gjennomsyrrer disse dramaene, de var skrevet for en annen tid og med andre siktemål enn de fleste moderne diktverk, og det må vi ta innover oss.

Du var så vidt innom et par av dine forskningsopphold i utlandet. Noe som var spesielt vellykket – å være i det greske landskapet, for eksempel?

Ja, absolutt det siste, det er en fantastisk fordel å ha Parthenon, Agora, Pnyx og så videre innen gangavstand når man sitter og forsker. På slike elitesteder som Paris, Oxford og Harvard er forskerne så opptatt, de har nok med sitt og sine «hoff». Christiane Sourvino-Inwood var for eksempel den eneste som virkelig brød seg om å prate med meg i Oxford, men hun gikk dessverre hen og døde. Mary Beard er en annen brite som jeg har hatt en del kontakt med, men for øvrig har jeg gitt dem opp... Jeg er nok litt en «fremmed fugl» der også, ute i den store akademiske verden. Men kan hende har det bare vært en fordel, min isolasjon som eneste klassiker her oppe har gjort det enklere for meg å gå egne veier og holde fast ved mine teoretiske perspektiver.

Tabell: Synnøve des Bouvries forskningsterminer og utenlandsopphold

1977H/1978V	Tromsø
1983V/H	Tromsø; foruten seks uker ved Columbia University i New York
1988V/H	Athen
1993V/H	Paris (vår) og Oxford (høst)
1999V–2002H	Leder for Det norske institutt i Athen
2011H/2012V	<i>fellow</i> ved Harvards Center for Hellenic Studies i Washington

Vi får bevege oss tilbake til Tromsø. Du sitter nå som preses for Academia Borealis. Tidligere var du også leder for forløperen, Kometen. Hvorfor engasjerer du deg på slike tverrfaglige arenaer?

Det korte svaret er at jeg synes slike allmenne diskusjonsfora er kolossalt viktige, ikke minst for å holde oppe viktigheten av grunnforskningen i en tid hvor næringslivsinteresser og «nytte»-tenkning styrer så mye av akademia. «Kometen» var forresten aldri helt rødglødende, den tiden jeg var aktiv der. Jeg husker at jeg bar en koffert til Statsarkivet med alle våre arkivalia. Kometen var sluknet. Men så blåste noen, jeg tror det var Erik Egeberg og Arnold Schytte-Blix, nytt liv i den rundt år 2000 en gang, da Academia Borealis oppsto som en fugl Føniks. Da Erik gikk av som preses, lot jeg meg overtale til å overta.

Jeg har latt meg fortelle at du har lært deg samisk. Hva skyldes det?

Jeg tror det kan ha å gjøre med at mine foreldre var på Sumatra som unge voksne. Far var landbruksutdannet. Han ble sendt alene ut «i bushen» for å etablere plantasjevirkosomhet og levde der i 25 år. Min far lærte seg batak-språket og snakket alltid siden varmt om denne urfolkskulturen – i kontrast til koloniherrerne, «hollenderne» (som om han ikke var nederlander selv). Far skrev memoarer og mor malte en masse mens de var der, og de samlet en del artefakter. Disse kulturuttrykkene vokste jeg opp med. Jeg tror dette gjorde det naturlig for meg å orientere meg mot det samiske og etter hvert lære samisk godt nok til å lese det, i alle fall. En skjellsettende opplevelse var en studietur noen av oss ved instituttet gjorde til indre Finnmark for å se på skolesituasjonen, under ledelse av Nils Jernsletten. Harald Gaski, som studerte litteratur hos meg, er blitt en nær venn, og Ánde Somby, som opptrådte ved tiårsjubileet for Det norske institutt i Athen, har en spesiell plass i mitt hjerte.

Hvor mange språk behersker du egentlig?

Jeg vokste opp med nederlandsk, min mor talte aldri noe annet hjemme. Fra femte klasse lærte jeg fransk, så engelsk og latin fra syvende klasse, deretter tysk og klassisk gresk. På universitetet var det pensum og sekundærlitteratur på alle disse språkene i tillegg til italiensk, så det fikk jeg lære meg privat. Da jeg flyttet til Tromsø var det værsågod å lære seg norsk ordentlig. Så «forvillet» jeg meg til Hellas, hvor jeg lærte meg nygresk. Og til sist begynte jeg å lære samisk, som er mitt tiende språk.

Hva med latinen, du er kjent for å ivre for talt latin i undervisningen og ellers?

Min veileder i Leiden, Jan Hendrik Waszink, var faktisk grunnleggeren av *Academia Latinitati Fovendae* i Roma, hvor jeg for øvrig selv er blitt medlem, mange år senere. Men han eksponerte aldri oss studenter for talt latin. Det var ved en konferanse i Perugia i 1976 at jeg møtte en eminent latinfilolog og fortolker av romersk poesi, David West fra Newcastle. Jeg spurte for spøk om ikke han, som hadde en slik unik fornemmelse for latinens poetiske kvaliteter, også snakket språket. Svaret var nei, han måtte beskjemmet innrømme at det gjorde han ikke. Litt senere sendte han meg en melding om at nå måtte jeg komme til Leeds, hvor det skulle være et muntlig latin-seminar [våren 1978, jf. B7]. Slik møtte jeg Pater Caelestis [Eichenseer] fra Saarbrücken for første gang. Og vet du, på mandag sto vi alle der, West også, og kunne ikke få frem et ord. Men da fredagen kom, kunne vi alle snakke og tenke på latin. Det var en sterk opplevelse. Siden har det ballet på seg, jeg har fått et bredt nettverk av venner som jeg snakker latin med på ulike arrangementer rundt om i Europa og USA. Flere av dem bruker muntlig latin aktivt i undervisningen, som jeg selv. Noen av de fremste på området har jeg også invitert hit til å holde kollokvier med mine studenter – Tuomo Pekkanen, Pater Caelestis og Sigrides Albert [jf. B56 og B57].

Du skriver også på latin i blant. Det er ikke så vanlig i dag, foruten i slike «reliktområder» som klassikerutgavene i Oxford Classical Texts og Bibliotheca Teubneriana. Hva oppnår du ved å skrive artikler på latin, fremfor å publisere på for eksempel fransk eller engelsk?

Det er mest tale om artikler som jeg har skrevet til konferanserapporter etter møter i Academia Latinitati Fovendae og lignende arrangementer. Da består jo hele leserkretsen av latintalende uansett. Det er også slik at latinen på ingen måte er død, tenk bare på terminologien i naturvitenskapene og medisinen. Selv om man i dag skriver på andre språk enn latin, kunne det ikke falle noen inn å avskaffe det greske og latinske fagvokabularet. Men mest av alt er jeg opptatt av å bekjempe fordommene mot latinen. Det har jo vært brukt til «initieringsformål» der eliten skulle piskes gjennom et løp med pugg og «kadaverdisiplin» hvor selve disiplinen nærmest var viktigere enn innholdet. Fordommene denne makabre pedagogikken har skapt har ikke noe med latinen som språk å gjøre og bør bekjempes med humor og kreativitet.

Å propos kreativitet: Du er kjent som en meget habil illustratør. Utallige trykksaker, plakater og logoer bærer dine kunstverk. I tillegg har du vært aktiv overfor teateret, kunstforeningen og kulturlivet i byen og landsdelen. Kommentar?

Jeg ble spurt av Kunstforeningens leder om å være guide sammen med Marit Bockelie på en ekskursjon til Roma, husker jeg [høsten 1979]. I begynnelsen, da pengene satt mer løst her ved universitetet, reiste jeg mye rundt på seminarer og slikt. Blant annet avholdt vi seminar i kvinnelitteratur i Kabelvåg sommeren 1980. Jeg har mange gode minner fra denne utadrettede virksomheten. Og så har jeg gjort flere oppdrag for Hålogaland Teater, som da teateret satte opp Sofokles' *Antigone* og Ragnar Olsen – jeg smelter bare ved navnet! – gjendiktet det til nydelig nordnorsk basert på min tekstnære oversettelse [B53]. Også *Ifigeneia i Aulis* (oppsatt i Oslo [B62]) og *Lysistrata* (her i Tromsø) har jeg vært konsulent for. En forfatter som Herbjørg Wassmo har jeg undervist i antikkens litteratur mens hun satt og skrev den prisbelønte *Huset med den blinde glassveranda* [utgitt 1981]. Jeg liker å tenke at de sterke antikke mytene betyr noe, at de har en fascinasjonskraft som virker eggende på kreativiteten.

Du ble altså i utgangspunktet ansatt som lektor med ansvar for klassisk gresk og latin. Men du er ikke akkurat kjent for å ha «blitt ved din lest»?

Nei, det kan du si. Jeg var med og startet allmenn litteraturvitenskap sammen med Erik Egeberg og Fredrik Brøgger, og siden ble jeg «innrullert» i Hans Erik Aarsets studieprogram. Men interessen for antikken viste seg å være så stor at jeg begynte for meg selv og bygde opp grunnfag i Antikkens kultur i samarbeid med flere miljøer på det som da het Institutt for samfunnsvitenskap. Særlig den første halvdel av studiet ble veldig populær, og det hendte jeg hadde flere kandidater oppe til eksamen enn nordisk. Vi fikk ofte reise på ekskursjon til Athen den gang. Etter kvalitetsreformen har jeg bygget opp et nytt Antikkens kultur, igjen i et flott, tverrfaglig samarbeid. Dessverre har administrative vedtak begge gangene gjort slutt på disse studiene. Jeg var en periode prof. II i Bergen, der har jeg alltid hatt et yndig samarbeid med kollegene, og Tomas Hägg kom med stor entusiasme reisende ens ærend til Tromsø for den muntlige eksamineringen her. Helt utrolig å tenke på idag. I Athen har jeg også hatt veldig inspirerende undervisningsoppdrag. I disse eksterne virksomhetene har det vært flere veiledningsoppdrag på hovedfags- og doktorgradsnivå – i Tromsø var det som sagt mer begrenset. Men jeg er ikke så opptatt av hvilket formelt nivå eksamenene lå på. Faktum er at en rekke kulturpersonligheter har studert hos meg her i Tromsø. Hans Tore Bjerkaas var en av de aller første. Andre jeg kommer på i farten er Martha Otte, Håvard Stangnes og Gaute Barlindhaug. En meget dyktig latinstudent var forresten Solbjørg Ellingsen Fossheim, som

senere gikk hen og ble statsarkivar. Min faste overbevisning er at jeg har gitt dem både åndelig «næring» og håndfast kompetanse.

Så det at Universitetet i Tromsø ansatte deg i 1972, det har hatt betydning for kulturlivet.

Ja, det mener jeg. I en tid hvor humaniorafagene er under press og det er på tale å legge ned såkalte små språkfag og i det hele tatt strømlinjeforme alt etter profesjonsutdanningenes nesetellende logikk, er dette noe jeg ønsker å fremheve: Da jeg kom hit ble det aldri noe av obligatorisk forprøve i latin. Men jeg fikk beskjed om at klassisk var ment å være et «overrislende fag» som skulle gi noe til universitetet i stort. Det mandatet mener jeg at jeg har fulgt opp. Jeg har undervist i ulike emner på en rekke andre fag, fra medisin til kunsthistorie. Jeg har gitt forskerstøtte til utallige kolleger som har hatt behov for assistanse med eldre tekster eller til døpingen av nye arter innen biologien. Og i den utadrettede virksomheten har jeg som sagt også vært aktiv. Jeg har stor respekt for behovet for arbeidsplasser, folk må ha noe å leve av. Med fast stilling i staten skal man være seg bevisst sin privilegerte stilling. Likevel må det være lov å kjempe for at samfunnet skal draperes slik at mer enn de rent materielle verdier tillegges vekt. Jeg skrev for ikke så lenge siden i en kronikk [trykket i *Nordlys* 9. mai 2011]: «Staten spør oss hele tiden: ‘Hva skal vi leve av i fremtiden?’ Jeg vil svare: ‘Hva skal vi leve for i fremtiden?’» Som samfunn har vi simpelthen ikke råd til å la være å beskjefte oss med dette.

BIBLIOGRAFI²

A. Vitenskapelige monografier og antologier

- A1. *Women in Greek tragedy: An anthropological approach: Development of a theory based upon Aristotle's Poetics and analyses of eight dramas* [doktoravhandling, innlevert 1987]. Tromsø: Universitetet i Tromsø, 1988. 521 s.
- A2. *Women in Greek tragedy: An anthropological approach = Symbolae Osloenses: Fasc. Supplet. 27*. Oslo: Norwegian University Press, 1990. 394 s. [Bearbeidet versjon av A1]
- A3. (Red., sammen med Gerd Bjørhovde og Torill Steinfeld) *Gå mot vinden: Festskrift til Åse Hiorth Lervik på 60-årsdagen 2. juli 1993*. Oslo: Emilia, 1993. 224 s.
- A4. (Red.) *Myth and symbol I: Symbolic phenomena in ancient Greek culture: Papers from the first international symposium on symbolism at the University of Tromsø, June 4–7, 1998 = Papers from the Norwegian Institute at Athens 5*. Bergen: Det norske institutt i Athen / Sävedalen: Åström, 2002. 332 s.
- A5. (Red.) *Myth and Symbol II: Symbolic phenomena in ancient Greek culture: Papers from the second and third international symposia on symbolism at the Norwegian Institute at Athens, September 21–24, 2000 and September 19–22, 2002 = Papers from the Norwegian Institute at Athens 7*. Bergen: Det norske institutt i Athen / Sävedalen: Åström, 2004. 391 s.

² Perioden 1972–2014 er forsøkt dekket så komplett som mulig. Kronikker og leserinnlegg i aviser er ikke tatt med, ei heller universitetsinterne rapporter og utredninger.

B. Vitenskapelige og fagpolitiske artikler

- B1. «Aristophanes' Lysistrata: Et forsøk på en vurdering av kvinnens stilling i datidens Athen». *Edda* 75,1 (1975): 1–15.
- B2. «Sappho, den tiende muse». *Edda* 76,1–2 (1976): 1–15.
- B3. «Petronius' *Satyricon*: Antikkens eneste realistiske roman». *Realistiske romaner* [foredrag fra åpen forelesningsserie, våren 1977]. Red. Ingvild Broch. Tromsø: Universitetet i Tromsø, Institutt for språk og litteratur, 1977. 1–15.
- B4. «Hemmet eller fremmet? Kvinnelige talenter i antikken». *Ukjente kvinnelige forfattere*. Red. Åse Hiorth Lervik. Tromsø: Universitetet i Tromsø, Institutt for språk og litteratur, 1978. 1–15.
- B5. «Hemmet eller fremmet? Kvinnelige talenter i antikken». *Edda* 78,1 (1978): 1–9. [Revidert versjon av B4]
- B6. «The interpretation of Sappho's fragment 16 L.-P.». *Symbolae Osloenses* 53,1 (1978): 5–23.
- B7. «Allocutio canticumque Sunnivae d. B. Thorsen». *Vox Latina* 14,52 (1978): 132–134.
- B8. «Forskerrolle – kjønnsrolle: Referat fra Seminar arrangert av Likestillingsutvalget ved Universitetet i Tromsø, 11. oktober 1978». *Nytt om kvinneforskning* 3,1 (1979): 17–21.
- B9. «Linguistic simile in Lucrece». *Nordlyd* 1 (1979): 30–35.
- B10. «Anja Meulenbelt, hollandsk, født 1945». *Nålevende kvinnelige forfattere fra mange land: En artikkelsamling*. Tromsø, Oslo og Bergen: Universitetsforlaget, 1979. 181–195.
- B11. «Lyrikk fra Lesbos». *Vinduet* 34,1 (1980): 74–75.
- B12. «Hvor ble Persefone av? Om barn i den greske tragedie». *Fra barn til kvinne: En artikkelsamling*. Tromsø, Oslo og Bergen: Universitetsforlaget, 1980. 11–24.
- B13. «Likestilling innen forskning og høgre utdanning». *Forskning og høgre utdanning: Årbok 1981*. Red. Svein Skotheim og Edmund Utne. Bergen, Oslo og Tromsø: Universitetsforlaget, 1981. 75–80.
- B14. «Allocutio Sunnivae Tromsaeanae». *Vox Latina* 17,65 (1981): 303–305.
- B15. «Biologi og likestilling». *Valg og vei: Etikk og livssyn*. Red. Egil Elseth. Oslo: Aschehoug, 1981. 202–204. [Opprinnelig kronikk i *Dagbladet* 28. juni 1979]
- B16. «Lystens lenker: De prostituerte i den greske komedie». *Arbeiderklassekvinner i litteraturen: En artikkelsamling*. Tromsø, Oslo og Bergen: Universitetsforlaget, 1982. 13–21.
- B17. «Kvinnen i den greske tragedie». *Klassisk og norsk: 12 essays om antikken og den klassiske innflytelse i Norge*. Red. Egil Kraggerud. Oslo: Gyldendal, 1982. 94–107.
- B18. «Et hundre års jubileum». *Nytt om kvinneforskning* 8,3–4 (1982): 24–32.
- B19. «Kvinner og medisin i historisk perspektiv». *Kvinner og medisin: Foredrag presentert ved et seminar ved Universitetet i Tromsø, 28.–29. oktober 1981*. Red. Rannveig Dahle, Lisbet Holtedahl, Eli Nordal og Unni Spæren. Tromsø: Informasjonsavdelingen, Universitetet i Tromsø, 1982. 3–12.
- B20. «Kvinnliga författare under antiken». *Kvinnliga författare: Kvinnornas litteraturhistoria från antiken till våra dagar*. Red. Susanna Roxman. Stockholm: AWE / Geber, 1983. 13–49.
- B21. «Fra frontlinjene i Nederland: Kvinneforskere og studenter okkuperer universitetet i Leiden». *Nytt om kvinneforskning* 7,2 (1983): 38.
- B22. «Kvinner i antikken: Ny innsikt». *Nytt om kvinneforskning* 7,4 (1983): 3–5.
- B23. «Augustus' legislation on morals: Which morals and what aims?». *Symbolae Osloenses* 59,1 (1984): 93–113.
- B24. «Likestillingsarbeidet i skolen i dag? Kontaktkonferanse arrangert av AFs likestillingsutvalg for undervisningsorganisasjoner tilsluttet AF». *Forskerforum* 16,1 (1984): 23, 30.

- B25. «Kvindelige forfattere i antikken». *Kvindelige forfattere: Kvindernes litteraturhistorie fra antikken til vore dage*. Red. Susanna Roxman. Overs. Kai Bundgaard og J. William Saxtorph. København: Blytmanns forlag, 1985. 15–51, 467–468. [Dansk versjon av B20]
- B26. «Skjønnlitteratur og kjønn i et kulturperspektiv». *Nytt om kvinneforskning* 10,2 (1986): 38–41.
- B27. «Oppdragelsen av piker i det gamle Hellas: Fra barn til kvinne». *Klassisk forum* [2],2 (1987): 34–48.
- B28. «Kunnskap og fallisk makt: Platon og fransk feminisme. Kommentar til Vigdis Solheim». *Kjønn og makt: Teoretiske perspektiver i humanistisk kvinneforskning, 6.–7. november 1986, Senter for humanistisk kvinneforskning, Universitetet i Bergen = NAVFs Sekretariat for kvinneforskning: Arbeidsnotat Nr. 2/87*. Oslo: NAVF, 1987. 61–66.
- B29. «Aristotle's Poetics and the Subject of Tragedy». *Arethusa* 21 (1988): 47–73.
- B30. «Kreativ eufori: Om Dionysos-kulten og teateret». *Dionsysos og Apollon: Religion og samfunn i antikkens Helles. En artikkelsamling*. Red. Tormod Eide og Tomas Hägg = *Skrifter utgitt av Det norske institutt i Athen* 1. Bergen: Universitetet i Bergen, Klassisk institutt, 1989. 133–142.
- B31. «'Det evig kvinnelige' på scenen? Om kvinnene i den greske tragedien». *Nytt om kvinneforskning* 14,5 (1990): 21–27.
- B32. «Logos eller mythos? Platon, Aristofanes og Aristoteles om kjønn og makt». *Norsk filosofisk tidsskrift* 25,2 (1990): 73–82.
- B33. «Kvinneskikkelser i det greske drama: Ibsenske kvinner eller samfunnets støtter?». *Klassikerforeningens meddelelser* Nr. 133 (Feb. 1991): 19–31.
- B34. «'Miraklet' Anna Maria van Schurman (1607–1678): Unntaket som ville avkrefte regelen». *Nytt om kvinneforskning* 15,5 (1991): 18–30. [Se også B39].
- B35. «Kvinner i det gamle greske teater». *Kvinneforskningsmaraton: Tromsø museum, 1991 del I = Ottar* Nr. 186 (1991): 35–38.
- B36. «Helen of Troy: A symbol of Greek culture». *The Norwegian Institute at Athens: The first five lectures*. Red. Øivind Andersen og Héléne Whittaker = *Papers from the Norwegian Institute at Athens* 1. Bergen: The Norwegian Institute at Athens, 1991. 29–40.
- B37. «Den mytiske prosessen og kjønnshierarkiets forankring». *Rapport fra forskerkurs i humanistisk kvinneforskning*. Red. Åse Hiorth Lervik = *Alberte* 2. Tromsø: Universitetet i Tromsø, Institutt for språk og litteratur, 1991. 60–73.
- B38. «Kvinnesyntet hos Platon og Aristoteles». *Nøkkelpersoner og nøkkelttekster fra kvinnebevegelsens historie*. Red. Gerd Bjørhovde og Åse Hiorth Lervik = *Alberte* 3. Tromsø: Universitetet i Tromsø, Institutt for språk og litteratur, 1992. 7–25.
- B39. «Unntaket som ville avkrefte regelen: 'Miraklet' Anna Maria van Schurman (1607–1678)». *op.cit.* B37. 39–55. [Opptrykk av B34].
- B40. «Hva er en myte?». *Kvinneforskermaraton II: Nettverk for kvinner i forskning, Universitetet i Tromsø*. Red. Tone Holmen. Tromsø: Universitetet i Tromsø, 1992. 115–120.
- B41. «The Ancient Olympic Games: Myths and rituals». *OL-94 og forskningen 3: Rapport fra forskerkonferanse Lillehammer 12.-13. november 1992*. Red. Roel Pujik = *ØF-rapport* Nr. 5/93. Lillehammer: Østlandsforskning, 1992. 13–25.
- B42. «Den greske tragedien som myte: Kollektivets gru». *Antikens teater och dess fortlevnad: Inledning och 12 föredrag från Platon-Sällskapets symposium 7–10 juni 1991 i Åbo*. Red. Rolf Westman = *Platon-Sällskapets symposier* 11. Åbo: Franska och klassiska institutionen vid Åbo Akademi, 1992. 15–26.
- B43. «Penelopes vev». *Boreas: Medlemsblad for Athen-instituttets venner* Nr. 2 (1992): 6–8.
- B44. «Pausanias om de olympiske lekene: Tolkningsproblemer ved riter, myter og mytiske bilder». *I Hellas med Pausanias: Artikler og oversettelser*. Red. Øivind Andersen og

- Tormod Eide = *Skrifter utgitt av Det norske institutt i Athen* 3. Bergen: Universitetet i Bergen, Klassisk institutt, 1992. 113–126.
- B45. «Hvor går grensen mellom myte og roman?». *Fra Heliodor til Petter Dass: Ti studier i før-romantisk fortellerkunst*. Red. Per Thomas Andersen og Hans Erik Aarset = *Tromsøstudier i litteratur* 1. Tromsø: Universitetet i Tromsø, 1992. 1–17.
- B46. (sammen med Gerd Bjørhovde og Torill Steinfeld) «Et forord om Åse». A3. 9–14.
- B47. «Creative Euphoria: Dionysos and the Theatre». *Kernos* 6 (1993): 79–112.
- B48. «Bunader i antikkens Hellas?». *Boreas: Medlemsblad for Athen-instituttets venner* Nr. 1 (1992): 10–12.
- B49. «Aiskhulos, *Prometheus*: An anthropological approach». *Métis* 8,1–2 (1993): 187–216.
- B50. «Teatret under akropolis». *I skyggen av Akropolis: En artikkelsamling*. Red. Øivind Andersen og Tomas Hägg = *Skrifter utgitt av Det norske institutt i Athen* 5. Bergen: Universitetet i Bergen, Klassisk institutt, 1994. 69–98.
- B51. «Gender and the games at Olympia». *Greece and gender*. Red. Brit Berggreen og Nanno Marinatos = *Papers from the Norwegian Institute at Athens* 2. Bergen: Norwegian Institute at Athens, 1995. 55–74.
- B52. «De seminario Vavriensi (a die 11° usque ad diem 18um m. Aug. a. 1995° habito)». *Vox Latina* 31,122 (1996): 571–575.
- B53. *Sofokles' Antigone*. Gjendiktet av Ragnar Olsen, oversatt fra gresk av Synnøve des Bouvrie [Teaterprogram; premiere 27. januar 1996]. [Tromsø]: Hålogaland teater, 1996. [32] s.
- B54. «Hyperboreerne og Ultima Thule i antikkens forestillingsverden». *Ultima Thule: Et skrift i anledning Universitetsbibliotekets utstilling om det ytterste nord, 10.10.–22.11.1996*. Red. Sigmund Nettet og Helge Salvesen = *Ravnetrykk* 7. Tromsø: Universitetsbiblioteket i Tromsø, 1996. 13–26.
- B55. «De 'mirabilia' Anna Maria a Schurman Nederlanda (1607–1678)». *Vox Latina* 33,125 (1996): 342–351.
- B56. «De seminario Latinitatis vivae mense Iunio Tromsoeae habito». *Vox Latina* 33,126 (1996): 569–573.
- B57. «De seminario Latinitatis vivae mense Iunio Tromsoeae habito.» *Klassisk forum* [12],1 (1997): 30–33. [Opptrykk av B56, med norsk sammendrag]
- B58. «Conventus IX Academiae Latinitati fovendae (Internasjonale kongress for levende latin, Jyväskylä) 6.–13. august 1997». *Klassisk forum* [12],2 (1997): 34–37. [Konferanse-referat på latin, med norsk sammendrag]
- B59. «Kleio – historiens muse». *Clio: Populærhistorisk tidsskrift for hovedfagsstudentene ved Universitetet i Tromsø* 1,1 (1997): 6–11.
- B60. «Euripides' 'Bakkhai' and maenadism». *Classica et Mediaevalia* 48 (1997): 75–114.
- B61. «Euripides' 'Bakkhai' and maenadism». *Aspects of women in antiquity: Proceedings of the first Nordic Symposium on Women's Lives in Antiquity, Göteborg 12-15 June 1997*. Red. Lena Larsson Lovén og Agneta Strömberg = *Nordic Symposium on Women's Lives in Antiquity* 1. Jonsered: Åström, 1998. 58–68. [Forkortet versjon av B60]
- B62. *Ifigenia i Aulis*. Gjendiktet av Ragnar Olsen, overs. av Synnøve des Bouvrie [Teaterprogram, premiere 6. september 2000]. Oslo: Det norske teateret, 2000. 10 s.
- B63. «Ridendo discere linguam». *Acta selecta noni conventus Academiae latiniati fovendae (in urbe Jyväskylä, 6–12 Augusti MCMXCVII)*. Red. Bruno Luiselli, Erkki Palmén, Tuomo Pekkanen, Anna-Helena Mero og Mari Tuunainen. Roma: Academia latinitati fovendae, 2002. 51–55.
- B64. «The definition of myth: Symbolic phenomena in ancient culture». A4. 11–69.
- B65. «The symbol of the warrior in Greek tragedy?». A4. 287–311.
- B66. «Introduction». A5. 7–12.

- B67. «Olympia and the epinikion: A creation of symbols». *A5*. 353–391.
- B68. «The pilgrimage to Olympia: Settings and sentiments». *Celebrations: Sanctuaries and the Vestiges of Cult Activity. Selected papers and discussions from the Tenth Anniversary Symposium of the Norwegian Institute at Athens, 12–16 May 1999*. Red. Michael Wedde = *Papers from the Norwegian Institute at Athens* 6. Bergen: Norwegian Institute at Athens, 2004. 237–274.
- B69. «Myth as a mobilizing force in Attic warrior society». *Kernos* 18 (2005): 185–201.
- B70. «Quamobrem Anna Maria a Schurman dissertationem de ingenii muliebris aptitudine (Leiden 1641) conscripserit». *Acta selecta x conventus Academiae latinitati fovendae*. Red. A. Capellan Garcia og M. Alonso Saiz. Roma: Academia latinitati fovendae, 2006. 333–338.
- B71. «Firmiter, fideliter, constanter». *Vox Latina* 44,172 (2008): 157–158.
- B72. «Artemis Ortheia: A Goddess of Nature or a Goddess of Culture?». *From Artemis to Diana: The Goddess of man and beast*. Red. Tobias Fischer-Hansen og Birte Poulsen = *Acta hyperborea* 12. København: Museum Tusculanum Press, 2009. 153–190.
- B73. «Euripides' *Hiketides*: Why is this drama a tragedy?». *Mazzo di fiori: Festschrift for Herbert Hoffmann*. Red. Dieter Metzler. Ruhpolding: Verlag Franz Philipp Rutzen, 2010. 114–138.
- B74. «Qua de re agatur in tragoedia Graeca antiqua». *Vox Latina* 46,179 (2010): 23–29.
- B75. «Continuity and change without individual agency: The Attic ritual theatre and the 'socially unquestionable' in the tragic genre». *Ritual dynamics in the ancient Mediterranean: Agency, emotion, gender, representation*. Red. Angelos Chaniotis. Stuttgart: Franz Steiner Verlag, 2011. 139–178.
- B76. «Greek Festivals and the Ritual Process: An Inquiry into the Olympia-cum-Heraia and the Great Dionysia». *Greek and Roman festivals: Content, meaning, and practice*. Red. J. Rasmus Brandt og Jon W. Iddeng. Oxford University Press, 2012. 53–93.

C. Bokanmeldelser

- C1. «Erik Vandvik. *Vardar på vegen: Frå Suldal til Akropolis*. Artiklar i utval ved Egil A. Wyller. Noregs Boklag, 1974». *Edda* 77,2 (1977): 113–115.
- C2. «Albert Wifstrand. *Den gyllene kedjan och andra studier*. Liber Läromedel, 1976». *Edda* 77,2 (1977): 115–116.
- C3. «Berenice Carroll. *Liberating women's history: Theoretical and critical essays*. University of Illinois Press, 1976». Stensil, 1979.
- C4. «M.I. Finley. *Grekerne i antikken: Et møte med mennesker og kultur*. Overs. av Bente Lassen, forord av Øivind Andersen. Universitetsforlaget, 1980». *Historisk tidsskrift* 60,2 (1981): 222–224.
- C5. «Jostein Børtnes. *Aristoteles om diktekunsten: En innføring*. Solum forlag, 1980». *Edda* 81,6 (1981): 368–370.
- C6. «'Genialitetens konstruksjon': Christine Battersby. *Gender and genius: Towards a feminist aesthetics*. Women's Press, 1989». *Nytt om kvinneforskning* 15,2 (1991): 103–104.
- C7. «A.D. Nuttall. *Why does tragedy give pleasure?* Clarendon Press, 1996». *Bryn Mawr Classical Review* 97.3.5 (1997).
- C8. «Jean Rudhardt. *Thémis et les Hôrai: Recherche sur les divinités grecques de la justice et de la paix*. Librairie Droz, 1999». *History of Religions* 43,2 (2003): 157–160.
- C9. «Radcliffe G. Edmonds III. *Myths of the underworld journey: Plato, Aristophanes, and the 'Orphic' gold tablets*. Cambridge University Press, 2004». *The journal of religion* 86,1 (2006): 153–154.

- C10. «Claude Calame. *Masks of authority: Fiction and pragmatics in ancient Greek poetics*. Transl. Peter M. Burke. Cornell University Press, 2005». *History of Religions* 47,4 (2008): 336–338.
- C11. «D.M. Carter. *The politics of Greek tragedy: Greece and Rome live*. Bristol Phoenix Press, 2007». *Bryn Mawr Classical Review* 2008.12.06 (2008).
- C12. «C.A.E. Luschnig. *Granddaughter of the sun: A study of Euripides' Medea*. Brill, 2007». *Gnomon* 81,6 (2009): 485–488.
- C13. «Claude Calame. *Mythe et histoire dans l'antiquité grecque: La création symbolique d'une colonie*. Les belles lettres, 2011». *Museum Helveticum* 69,2 (2012): 240–241.
- C14. «J.H. Kim On Chong-Gossard. *Gender and Communication in Euripides' Plays: Between Song and Silence*. Brill, 2008». *Gnomon* 84,3 (2012): 193–197.
- C15. «David D. Leitao. *The pregnant male as myth and metaphor in classical Greek literature*. Cambridge University Press, 2012». *Gnomon* 86,3 (2014): 201–206.

D. Annet

- D1. «Månedens intervju: Synnøve des Bouvrie Thorsen». Ved Randi Meyer. *Uniternt: Internt blad for Universitetet i Tromsø* Nr. 1/82 (Feb. 1982): 8.
- D2. «'De evige sannheter' holder ikke mål». Intervju ved Alf G. Andersen. *Forskerforum* 21,6 (1989): 4–6.
- D3. «Det tragiske maskineriet: Intervju med Synnøve des Bouvrie». Ved Trude Kleven. *Vagant* Nr. 4 (1996): 15–18.
- D4. Informant til heftet *Fra ildsjel til ombud: Likestillingsutvalget ved Universitetet i Tromsø 1975–2000*. Ved Aase Wynn. Tromsø: Universitetet i Tromsø, 2001. 66 s.
- D5. «Antikken». Intervju ved Maja Sojtarić. *Labyrint* 6,2 (2013): 42–43.

Om intervjueren

Per Pippin Aspaas er klassisk filolog (hovedfag i latin, UiO, 2001) og vitenskapshistoriker (doktorgrad i historie, UiT, 2012). Siden 2009 har han arbeidet som universitetsbibliotekar (førstebibliotekar) ved Universitetsbiblioteket, UiT Norges arktiske universitet, med fagansvar for bl.a. klassiske studier. Aspaas tok et årsstudium i antikkens kultur med Synnøve des Bouvrie som underviser ved UiT i 1995/96. per.pippin.aspaas@uit.no

Latinsk sammendrag

Curriculum vitae Sunnivae des Bouvrie in studiorum universitate Tromsoensi, ab a. 1972 usque ad a. 2014: Colloquium atque bibliographia. Sunniva des Bouvrie nata est in oppido Bussum prope Amstelodamum sito die 16 m. Nov. a. 1944 filia matris Norvegae atque patris Nederlandi. Studiis philologiae classicae Lugduni Batavorum transactis mense Septembri a. 1972 reddita est una ex primis docentibus in studiorum universitate Tromsoensi (UiT). Vera praedecessrix indesinenter pugnavit pro aequalitate sexuum et pro linguis «minoribus» sic dictis in studiorum universitate Tromsoensi servandis. Cum ipsa in summā decem linguas calleret, Sunnivae investigationes propriae semper conspectūs internationales respiciebant. Aspectum anthropologicum societatum antiquarum adhibens eadem incubuit quōque in studia hodierna tragoediae antiquae usa simili aspectu aequabili, quo apta reddita est explanationes nationales et contingentiam historicam in investigationibus innovationes praebentibus vitare.

Praeterea haec «rara avis in Ultima Thule» est fidelis advocata usūs linguae Latinae in docendo investigandoque atque sodalis eminens Academiae Latinitati Fovendae. Tromsoae quōque modo activo in aliā academiā cooperabatur, nempe in Academia Boreali interdisciplinari, cuius praesidens hōc tempore est. In interdisciplinaribus cursibus in universitate Tromsoensi adiuvandis condendisque docebat etiam Graeco-Romanas artes elegantiores, archaeologiam, litteraturam historiamque (*Antikkens kultur*), nec non litteraturam comparativam (*Allmenn litteratur*).

Colloquium autem interrogatorium est maxime privatum plenissimumque fabulis ex Sunnivae vitā privatā depromptis atque deliberationibus, quomodo educatio sua fortasse effectum exseruerit in studia sua eligenda. Bibliographiā indicantur Sunnivae investigationes in lucem editae inde ab anno 1972 usque in hodiernum diem. In colloquio interrogatorio ipsa patefecit monographiam de Euripide mox in domo editoriā internationali divulgandam expectari posse. In appendice nonnullae picturae Anglicis explicationibus instructae exhibentur.

Engelsk sammendrag

The career of Synnøve des Bouvrie at the University of Tromsø, 1972–2014: Interview and bibliography. Synnøve des Bouvrie was born in Bussum near Amsterdam on 16 November 1944 as the child of a Norwegian mother and a Dutch father. After studies of classical philology at Leiden, she became one of the first lecturers at the University of Tromsø (UiT) in September 1972. A true pioneer, she has fought relentlessly for gender equality and the preservation of the so-called «small» languages at the UiT. Mastering ten languages altogether, Synnøve's own research has always been internationally oriented. Applying an anthropological perspective on the ancient societies, she has also studied the current study of ancient tragedies from a similar, detached perspective, by means of which she has been able to single out national trends and historical contingency in cutting-edge research. Moreover, this «rare bird in Ultima Thule» is a staunch advocate for the active use of Latin in teaching and research and a prominent member of the *Academia Latinitati Fovendae*. In Tromsø too, she has been active in another academy, the cross-disciplinary *Academia Borealis*, of which she is the serving president. Moreover, she has taught and helped establish courses in various subjects outside her field of specialty at the UiT, like a cross-disciplinary course on Graeco-Roman art, archaeology, literature and history (*Antikkens kultur*) and comparative literature (*Allmenn litteratur*).

The interview is highly personal, crammed with anecdotes from Synnøve's private life and deliberations on how her upbringing may have influenced her choices as an academic. The bibliography lists her publications from 1972 to the present. In the interview she reveals that a monograph on Euripides can be expected to be published soon with an international publisher. In the appendix several illustrations are included, with captions in English.

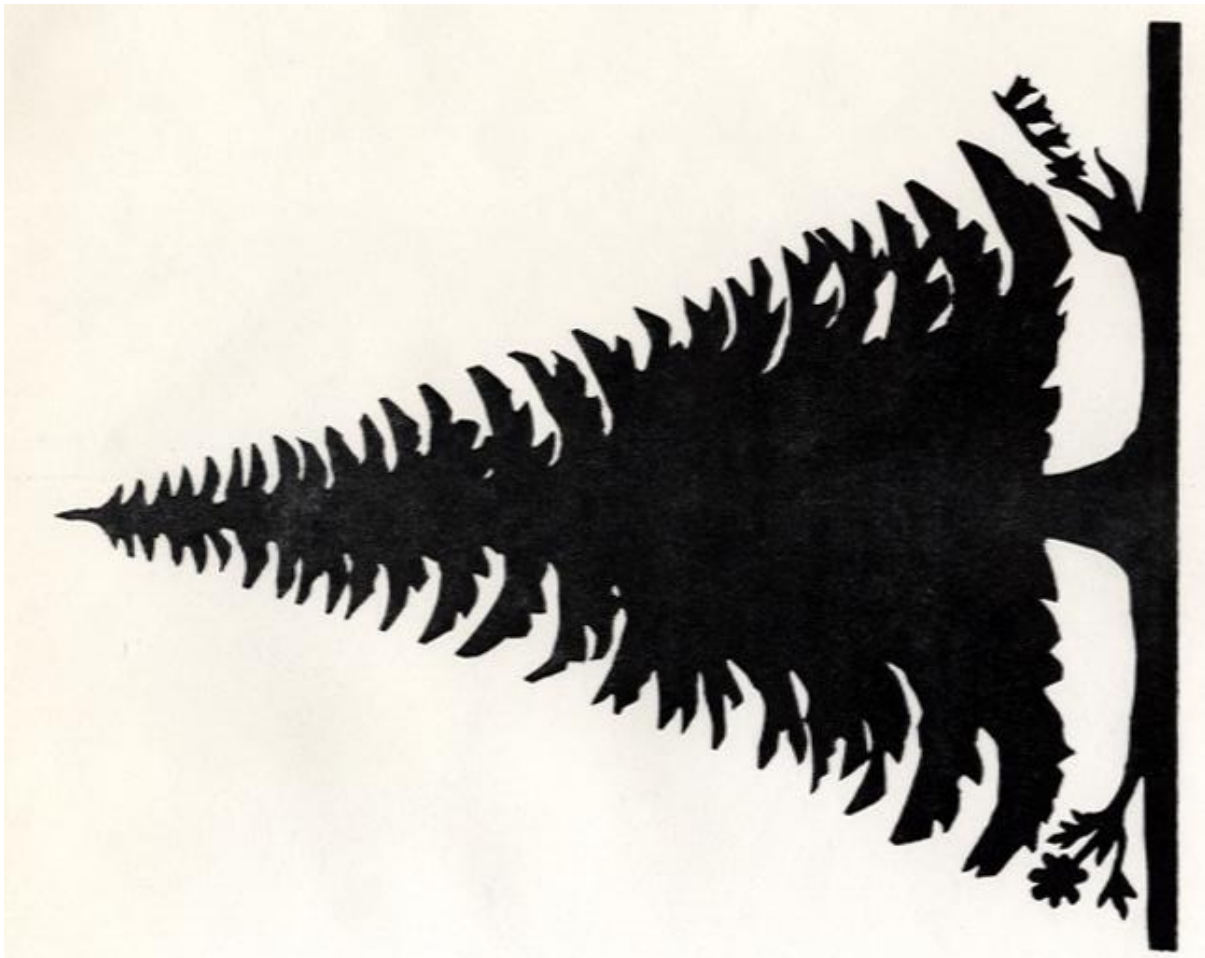
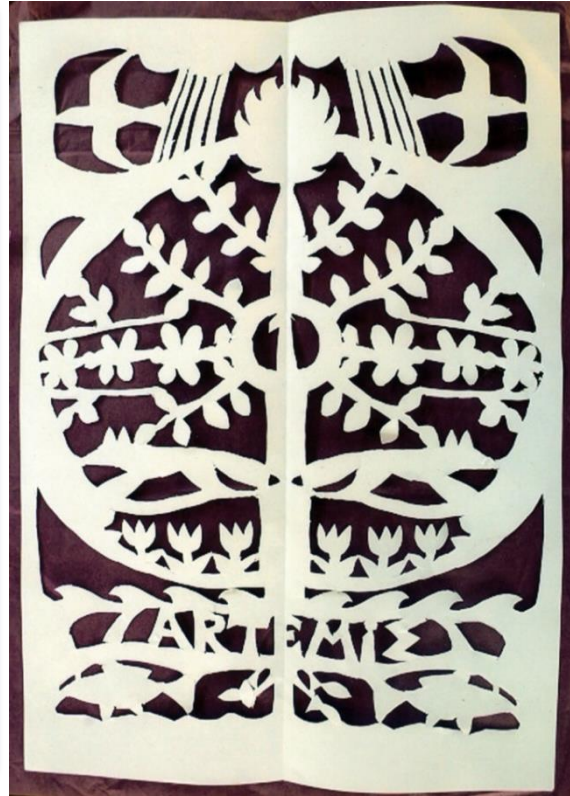
Nøkkelord

Klassiske studier, feminisme, kvinnelitteratur, antropologisk metode, religionshistorie, klassisk filologi, kvinnelige professorer, universitetspionerer, Universitetet i Tromsø, UiT Norges arktiske universitet, universitetshistorie.

APPENDIX: illustrations (copyright restrictions apply)

Behind the scenes A recurring highlight in the social life at UiT's Department of Language and Literature, the annual post-Christmas parties or *juletefestene*, used to include a puppet show for the children composed, directed and staged by Synnøve. **Above:** the puppet stage that was used at every *juletefest* during the 1970s and early 80s. **Below:** four of Synnøve's handmade puppets in action. Photographer: Titi des Bouvrie. Reproduced with permission.

The cutter Synnøve des Bouvrie's specialty as an artist are her paper cuts. **Left:** Cut made for art historian Kari Hoel on her seventieth anniversary (2013); cut for the combined first anniversary and baptism of granddaughter Artemis (2014); and "Ut av skyggen" (Out of the shadows) symbolizing the minority languages Sami and Kven, struggling to thrive underneath a looming majority language (1981). **Right:** "Go home to the cradle (colloquial Norwegian for: get lost!) / Publish or perish", showing the anguish of an academic torn between notions of intellectual inferiority and feminine ideals of absorbing child care on the one hand, and masculine ideals of an equally absorbing, competitive career on the other (poster for the panel discussion *Forskerrolle – Kjønnssrolle*, UiT 1978. Reproduced in various works, including the standard history of the UiT by Narve Fulsås, *Universitetet i Tromsø 25 år*, 1993.)

Har du tenkt å bli adjunkt eller lektor?

Orientering om universitetenes lærerutdanning
1982

Arbeiderklassekvinner i litteraturen

16.10. Synnøve des Bouvrie Thorsen:	<i>Lystens lenker</i> . De prostituerte i den greske komedie.
23.10. Gerd Bjørhovde:	<i>Den britiske industrialismen og kvinnene</i> . Om utviklingen av et litterært motiv.
30.10. Åse Hiorth Lervik:	Hushjelper i skandinavisk litteratur.
6.11. Anne-Cathrine Andersen:	<i>"Misbrukte kvinnekrafter"</i> . Et tysk drama om kvinner i gruvene.
13.11. Ingvild Broch:	Arbeiderkvinner i sovjetlitteraturen.

Institutt for språk og litteraturs åpne foredrag høsten 1980
i Brennbygget, Kaigt. 4, rom 4B/C, hver torsdag kl. 20.15

TROMSØ 1992

FRA BARN TIL KVINNE

27.09. Synnøve des Bouvrie Thorsen:	Hvor ble Persefone av? Om barn i den greske tragedie
4.10. Liv Riiser:	Småjenteskildringer hos Sigrid Undset og Bjørg Vik
11.10. Gerd Bjørhovde:	To opprørske jenter: Jane Eyre og Maggie Tulliver
18.10. Susanne Fabricius:	Om barnlighedens bevarelse i Karin Michaëlis forfatterskap
25.10. Anna-Riitta Lindgren:	«Guttaktige» jenter i verk av Teuvo Pakkala (1862-1925)
1.11. Anne-Cathrine Andersen:	Gabriele Reuter (1859-1941) -en «slem prinsesse»?
8.11. Brian Morten:	Lewis Grassie Gibbon and the Heroine of <i>A Scots Quair</i> (Sunset Song etc.)
15.11. Ingvild Broch:	Oppdragelse til god sovjetborger. Zoja Voskresenskaja: Pike på stormfullt hav
22.11. Åse Hiorth Lervik	Hvor ble søstrene av?

Institutt for språk og litteraturs åpne foredrag
torsdager kl. 20.15 i Brennbygget, Kaigt. 4, rom 4 BC

TROMSØ 1992

The illustrator Synnøve has provided artwork for numerous posters, leaflets, books, etc. **Left:** “The work bears fruit” (brochure on teachers education, 1982); “The 8th Nordic Meeting of Women Lawyers” (conference poster, 1992); “Working class women in literature” (seminar poster, 1980); “From child to woman” (outreach seminar poster, 1979). **Right:** Detail from outreach seminar poster on *Kvinnebevegelsens historie* (History of the Women’s Rights Movement, c. 1990); front cover of “Nordlyd”, the sister journal of *Nordlit* (the title was suggested by Synnøve, who also designed the letters. The first issue of the journal came out in 1979); back cover of the anthology *Kvinner og medisin* (Women and medicine, 1982); and illustration for Synnøve’s early article on Sappho (in the journal *Edda*, 1976).

With the inspirer Synnøve with Åse Hiorth Lervik at a seminar on women's literature in Kabelvåg, Lofoten, 1980. Both women had sewn their dresses themselves! Photograph by Maja-Lisa Løchen. Reproduced with permission.

With the pioneers Press photo taken at the launch of the anthology *Nålevende kvinnelige forfattere fra mange land* (Contemporary women writers from numerous countries, 1979). Standing at the back, left to right: Ingvild Broch, Synnøve des Bouvrie, Anne-Cathrine Andersen, Wenche Åmold. Sitting in front: Gerd Bjørhovde (left) and Åse Hiorth Lervik. Photographer unknown. (Also published in the book *Universitetspionerene* by Eivind Bråstad Jensen and Sonni Olsen, UiT 2014.)